RAADSVOORSTEL

Onderwerp: Klimaatstrategie Moerdijk

Verantwoordelijke portefeuillehouder(s)	:	D.J. Brummans
Datum commissiebehandeling	:	29 juni 2021
Datum raadsbehandeling	;	15 juli 2021
Agendering en agendanummer	:	FI 0702
Fase raadsbehandeling	:	Meningvormend
Zaaknummer	:	273635

Bijlagen:
1. Klimaatstrategie Moerdijk
2. Toelichting Klimaatonderlegger Waterkring West en Waterpoort
3. Poster Klimaatonderlegger Moerdijk

Gevraagd raadsbesluit
1. De Klimaatstrategie Moerdijk vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het dynamisch uitvoeringsplan voor de periode 2021-2022.

(Publieks)Samenvatting
Het klimaat verandert en dat merken we ook in Moerdijk. Het wordt warmer, droger, natter en de zeespiegel stijgt. En het gaat sneller dan we denken. 'De bui van 2050 valt nu al', zei Hans Oosterbos, de voorzitter Unie van Waterschappen. Ook de droge zomers van 2018 en 2019 drukken ons met de neus op de feiten.
Onze uitdaging de komende decennia is om klimaatproof te worden en te zorgen dat de maatschappelijke effecten van klimaatverandering ten minste op een acceptabel niveau beheersbaar zijn. Maar hoe gaan we dat doen? Hoe gaan we ons aanpassen aan extreem weer? Daar gaat deze strategie over. Hierin geven we op hoofdlijnen een uitwerking aan de hoofdopgave ‘Moerdijk klimaatproof’, we schetsen de breedte van de opgave, onze inzet en rol, de uitgangspunten en met wie we hierin zullen samenwerken.
De uitwerking van de visie in een uitvoeringsplan volgt drie strategische lijnen van de Moerdijkse Klimaatdialoog die we 30 juni 2020 digitaal voerden:
- Gezond leef-, werk- en leerklimaat
- Klimaat en het productielandschap 2.0
- Samen met de natuur

Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Het jaarlijkse Deltaprogramma is onderdeel van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie (DPRA). Hierin staat hoe gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk het proces van ruimtelijke adaptatie dienen te versnellen en intensiveren.
De kern van de opgave ten aanzien van ruimtelijke adaptatie is dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. Schade door hittestress, wateroverlast, droogte en overstromingen nemen min mogelijk toe. De gevolgen voor klimaat zijn een basis afwegingskader bij de aanleg van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen, het opknappen van bestaande bebouwing, vervanging van rioleringen en wegonderhoud et cetera. Daarvoor zijn 7 samenhangende ambities in het Deltaplan opgenomen die samenkomen in de Klimaatstrategie Moerdijk.

Belang
Klimaatverandering heeft gevolgen voor mens en leefomgeving, ons natuurlijk en historisch kapitaal: ons ecosysteem en herkenbare landschap inclusief het historische agrarisch en militair gebruik, onze welvaart, sociale structuur en bereikbaarheid. Tijdig anticiperen op een veranderend klimaat is daarom essentieel voor vrijwel al onze opgaven: wonen en werken, natuur en biodiversiteit, de energietransitie, mobiliteit, samenleving, landbouw en voedsel, een concurrerende en duurzame economie. Klimaatadaptatie dient daarom een vast onderdeel te zijn van ons integrale beleidsdenken en onze uitvoeringsinstrumenten op het sociale, fysieke en economische domein.

Deze Klimaatstrategie gaat over het waarom, hoe en wat op strategische en operationeel niveau.
- Waarom: De beleidsmatig opgave en aan de hand van wat er is opgehaald aan info: stresstesten, klimaatdialoog en klimaatonderlegger.
- Hoe: De gemeentelijke visie en inzicht in welke rollen kun je, moet je als gemeente aannemen.
- Wat: Doen, aan de hand van de drie strategische lijnen: strategisch doel en operationele doelen.

Centrale vraag
Wenst uw raad, met deze Klimaatstrategie Moerdijk als langetermijnvisie, de opgave gekoppeld aan klimaatverandering en klimaatadaptatie een basisplaats te geven in ons integrale beleidsdenken en onze uitvoeringsinstrumenten op het sociale, fysieke en economische domein?

Beoogd maatschappelijk resultaat
We willen dat eenieder maximaal zijn/haar verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van het adapteren aan de gevolgen van het klimaat. Hierbij zullen we hen als college ondersteunen en activeren.
Op basis van (Nationaal en provinciaal) beleid, de Moerdijkse klimaatdialoog en individuele gesprekken en interviews is hiervoor de langetermijnvisie en tot slot een uitvoeringsstrategie en uitvoeringsplan opgesteld. De visie realiseren we alleen als ook onze stakeholders van bedrijven, ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen, bewoners, corporaties, en maatschappelijke organisaties bijdragen aan het adapteren van de gevolgen van het veranderende klimaat. Als gemeente gaan we veel doen, maar het meest moet door anderen gedaan worden!

Kaders
- Deltaplan Ruimtelijke adaptatie (DPRA): https://www.deltaprogramma.nl/themas/ruimtelijke-adaptatie/deltaplan
- Paraplunota Leefomgeving
- Meerjarenbegroting 2021-2024
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2024
- Klimaatstresstesten: https://www.klimaatanalysemoerdijk.nl/
- Klimaatreis (Klimaatdialoog)
    - Klimaatonderlegger Waterkring West en Waterpoort
    - Poster Klimaatonderlegger Moerdijk

Argumenten

Pro
Klimaat en klimaatadaptatie is een breed thema wat op vrijwel alle beleidsterreinen waar we als gemeente in werken opgaves geeft. De Klimaatstrategie Moerdijk geeft hieraan één eenduidige en duidelijke visie, met strategische en operationele doelstellingen om hier invulling aan te geven aan de hand van een dynamisch uitvoeringsplan. Voor de periode 2021-2022 willen we:

- De 3 gemeentelijke domeinen en de staf een richting meegeven door het formuleren van ambities ten aanzien van klimaat en aandachtspunten ten bate van de eigen beleidsprogramma's;
- Het thema bij bewoners en andere partijen actief agenderen met een communicatiestrategie die gericht is op de risico's van de klimaatverandering, de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven en het handelingsperspectief van alle partijen;
- Aangeven hoe de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen, aanpassingen in de openbare ruimte en het eigen vastgoed rekening houdt met de lange termijneffecten van de klimaatverandering;
- Met een klimaatadaptieve blik op de stedenbouwkundige opgave aangeven wat de gemeente verwacht van ontwikkelaars en planvormers van het thema klimaatadaptatie bij inbreidings- en uitbreidingslocaties;
- Een Intentieverklaring (Klimaatdeals) aangaan met de stakeholders die wonen en werken in onze gemeente om gezamenlijk te bouwen aan een klimaatbestendige en waterrobuuste toekomst;
- Slimme koppelingen in beeld brengen tussen klimaatadaptatie, de bouwopgave, energietransitie en renovatie-opgaven binnen de ruimtelijke inrichting en openbare ruimte.

Contra
De Klimaatstrategie geeft een langetermijnvisie, met strategische en operationele doelstellingen. Hier wordt invulling aan gegeven aan de hand van een dynamisch uitvoeringsplan. De Klimaatstrategie bevat zelf geen uitgewerkte beleidskeuzes.
De beleidsnotities volgen en hierover gaat de raad separaat besluiten nemen bij de vaststelling van specifieke beleidsnotities, beheer- onderhoudsplannen en natuurlijk de komende meerjarenbegrotingen.

Alternatieven
n.v.t.

Maatschappelijk draagvlak
Het maatschappelijk draagvlak is groot. De urgentie iets te doen om de effecten van het veranderende klimaat tegen te houden wordt over het algemeen breed gevoeld. Dit bleek ook uit de betrokkenheid gedurende de totstandkoming van de Klimaatstrategie.

- De resultaten van de stresstesten zijn via https://www.klimaatanalysemoerdijk.nl/ openbaar raadpleegbaar. Hier is uitgebreid over gecommuniceerd en er zijn naar aanleiding van deze website verschillende vragen over beantwoord.
- Er zijn een-op-een gesprekken gevoerd (pre-dialoog sessies) met enkele van de belangrijkste stakeholders voor de gemeente Moerdijk. Deze stakeholders zijn als regionale partners ook betrokken bij de regionale Klimaatdialoog.
- Voor de Klimaatdialoog zijn actief stakeholders (zie Poster Klimaatonderleggers Moerdijk) uitgenodigd. Ondanks dat deze digitaal plaats vond waren er zo'n 50 deelnemers.
- De raadsleden is de klimaatdialoog tevens apart opnieuw aangeboden in de raadsinformatiebijeenkomst van 17 september 2020.
- In de raadsbijeenkomst van 11 maart 2021 is de concept Klimaatstrategie aan u gepresenteerd.

Financiële consequenties

Dekking
Voor de Klimaatstrategie worden geen middelen gevraagd. De uitvoering volgt in 3 prioriteiten:

- Prioriteit 1: Uitvoering 2021: via regulier processen en binnen bestaande budgetten. Betreft o.a. maken van bestuurlijke afspraken (Klimaatdeals), projecten vanuit de middelen binnen het vGRP.

- Prioriteit 2: Uitvoering in 2022: Via vaststelling van specifieke beleidsnotities, beheer-onderhoudsplannen.
- Prioriteit 3: Uitwerking 2022 ten behoeve van nadere invulling in de meerjarenbegroting 2023-2027.

Subsidieverwerving
In november 2018 heeft het Rijk met de VNG, de UvW en het IPO het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie gesloten. Hierin is afgesproken gezamenlijk een impuls te geven aan de aanpak van klimaatadaptatie.
Om een aanvraag te doen voor een bijdrage uit de Impulsregeling dient een werkregio (Waterkring West) een voorstel in voor een maatregelpakket met bijbehorend investeringsvoorstel. Voor de rijksbijdrage wordt een percentage van 33% gehanteerd. De werkregio's zetten zelf dus 67% in. Daarnaast leggen we koppelingen met provinciale opgaven zoals de provinciale bossenstrategie en de 'Groeiende toekomst, De bosvisie van Staatsbosbeheer' voor de aanleg van 5000 hectare nieuw bos.

Communicatie
Veel partners zijn vooraf en tijdens de totstandkoming van de Klimaatstrategie al betrokken geweest en hebben kennis kunnen nemen van de opgave en uitdaging. Op basis van de Klimaatstrategie zullen we als college op verschillende momenten en in verschillende gremia opnieuw met allen stakeholders in gesprek gaan.
Klimaat en klimaatadaptatie zal bij bewoners en andere partijen actief geagendeerd worden aan de hand van een communicatiestrategie die gericht is op de risico's van de klimaatverandering, de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven en het handelingsperspectief van alle partijen. Daarbij worden ook de mogelijkheden van stimuleringsregelingen onderzocht.

Realisatie: risico's, planning, evaluatie, duurzaamheid en inkoop,
In de meerjarenbegroting van 2021-2024 zijn voor de jaren 2021 en 2022 middelen beschikbaar gesteld voor 0,5 fte uitbreiding ten behoeve van het klimaatprogramma.
Het opgenomen dynamische uitvoeringsprogramma is ook op deze periode gericht. Als onderdeel van het proces voor de meerjarenbegroting 2023-2027 zal de extra en toekomstige inzet op klimaat geëvalueerd en bepaald worden en krijgt u hier een voorstel voor aangeboden.

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via telefoonnummer 0168-373414 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

ir. J.C. Slagboom J.P.M. Klijs

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 15 juli 2021

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 25 mei 2021,

overwegende dat:
- Onze uitdaging de komende decennia is om klimaatproof te worden en te zorgen dat de maatschappelijke effecten van klimaatverandering ten minste op een acceptabel niveau beheersbaar zijn.

gelet op:
- Het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie, een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om Nederland klimaatbestendig en waterrobuust in te richten.

BESLUIT

1. De Klimaatstrategie Moerdijk vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het dynamisch uitvoeringsplan voor de periode 2021-2022.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 15 juli 2021,
de griffier, de voorzitter,

A. Goslings A.J. Moerkerke